

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 30. októbra 2002

týkajúce sa konania podľa článku 81 Zmluvy o ES a článku 53 Dohody o EHP

(Prípád COMP/E-2/37.784 – Aukčné domy umeleckých diel)

[oznámené pod číslom K(2002) 4283 konečná verzia a korigendá K(2002) 4283/7 a K(2002) 4283/8]

(Iba anglický text je autentický)

(Text s významom pre EHP)

(2005/590/ES)

Komisia prijala 30. októbra 2002 rozhodnutie [K(2002) 4283 konečná verzia] týkajúce sa konania podľa článku 81 Zmluvy o ES a článku 53 Dohody o EHP. Komisia schválila 6. novembra 2002 písomným konaním K(2002) 4283/7, korigendum ku K(2002) 4283/5 verzii rozhodnutia K(2002) 4283 konečná verzia a K(2002) 4283/8, korigendum ku K(2002) 4283/6 verzii rozhodnutia K(2002) 4283 konečná verzia. V súlade s ustanoveniami článku 21 nariadenia 17⁽¹⁾ Komisia týmto uverejňuje mená strán a hlavný obsah rozhodnutia, zohľadňujúc legitímny záujem spoločností chrániť si svoje obchodné záujmy. Úplné znenie rozhodnutia, ktoré neobsahuje dôverné informácie, možno nájsť v autentickom jazyku prípadu a pracovných jazykoch Komisie na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž: http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. ZHRNUTIE PORUŠENIA

1. Zainteresované strany

- (1) Toto rozhodnutie je určené týmto spoločnostiam a/alebo združeniam spoločností:

— Christie's International plc,

— Sotheby's Holding Inc.

hlavní svetoví konkurenti v oblasti predaja takzvaných umeleckých predmetov, starožitností, nábytku, zberateľských predmetov a memorabií (ďalej tiež všeobecne ako umelecké diela) za províziu, ktorý prebieha formou aukcií, uzavreli a boli účastníkmi pokračujúcej dohody a/alebo zosúladených postupov v rozpore s článkom 81 ods. 1 zmluvy a článku 53 Dohody o EHP, pokiaľ ide o ceny a ďalšie podmienky predaja v aukciách.

2. Obdobie a charakter porušenia

- (2) Od 30. apríla 1993 a prinajmenšom do 7. februára 2000 spoločnosť Christie's International plc (ďalej len Christie's) a Sotheby's Holdings, Inc. (ďalej len Sotheby's), dvaja

- (3) Spoločnosti sa okrem iného dohodli, že prijímajú rovnaké provízne štruktúry pre predajcov, prejdú na nevyjednatelné rozpätie sadzieb provízie predajcu (nahradenie predtým existujúcej možnosti vyjednať províziu), zvýšia provízne poplatky predajcov a neposkytnú predávajúcim zvláštne podmienky. Stanovili si aj ďalšie obchodné podmienky, čím bránili hospodárskej súťaži alebo obmedzovali hospodársku súťaž medzi sebou v oblasti aukcií umeleckých diel. Ďalej zaviedli monitorovací mechanizmus, aby si zabezpečili rešpektovanie svojej dohody a/alebo zosúladených postupov.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 13, 21.2.1962, s. 204/62. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1216/1999 (Ú. v. ES L 148, 15.6.1999, s. 5).

3. Trh služieb v oblasti aukcií s umeleckými dielami

- (4) Umelecké diela, starožitnosti, nábytok, zberateľské predmety a memorabílie sa obvykle predávajú na aukciách. Neexistuje žiadna konkrétna hranica pokiaľ ide o druh predmetov, ktoré sa môžu predávať na aukcii, ani konkrétna minimálna hodnota, ktorú musia tovary mať. Aukcie sa môžu uskutočniť pre konkrétnu samostatnú zbierku alebo môžu byť zamerané na konkrétnu tému, kategóriu tovaru alebo obdobie alebo druh umenia.
- (5) Hlavnými miestami aukcií umeleckých diel oboch aukčných domov sú Londýn a New York, ale pravidelné aukcie sa konajú aj v takých centrách ako Ženeva, Zürich, Amsterdam, Rím, Miláno, Hongkong a Melbourne. Významnejšie predaje umeleckých diel sa plánujú a prebiehajú ako atraktívne a exkluzívne spoločenské udalosti, ktorých sa často zúčastňujú zámožní ľudia.
- (6) Predaje sa organizujú v značnom predstihu podľa medzinárodnej „sezóny“. Hlavné predaje sa tradične konajú na jar a na jeseň; výnosy a prevádzkové príjmy aukčných domov dosahujú preto vrchol v druhom a štvrtom štvrtroku.
- (7) Vlastníci tovaru, ktorí ho chcú predať, „zverujú“ tovar aukčnému domu, ktorý zabezpečuje znalecký posudok na predávaný tovar, zariaďuje aukciu, pripravuje katalóg a zariaďuje propagáciu pred aukciou. Tovary sa obvykle ponúkajú na predaj ako jednotlivé kusy (takzvané položky). Dokonca aj kusy, ktoré tvoria súčasť celej kolekcie, sa pri predaji zvyčajne rozdeľujú na jednotlivé položky. Aukčné domy predávajú majetok ako sprostredkovateľ konsignanta, predkladajú kupujúcemu účet za kúpený tovar a poukazujú konsignantovi získané peniaze po odpočítaní provízie, výdavkov a daní. Percento provízie účtované konsignantovi/predávajúcemu sa obvykle nazýva ako „provízia predajcu“ (alebo: „provízia predávajúceho“); táto provízia sa obvykle vypočítava na základe „ceny pri odklepnutí“, ceny, pri ktorej je tovar odklepnutý konečnému dražiteľovi. Osobám kupujúcim na aukciách sa účtuje aj percento z ceny po odklepnutí (známe ako „prémia kupujúceho“).

4. Fungovanie kartelu

- (8) Od apríla 1993 Christie's a Sotheby's uzavreli spoločný plán, ktorý bol zameraný na obmedzenie hospodárskej súťaže v mnohých konkurenčných parametroch. Tie sa týkali najmä podmienok vzťahujúcich sa na predávajúcich, ale obsahovali aj podmienky pre kupujúcich, ako aj iné prvky. Rôzne prvky plánu boli v nasledujúcich

rokoch upravené a posilnené na stretnutiach vyššieho manažmentu a trvali až do februára 2000.

- (9) Podrobnejšie, dohoda a/alebo zosúladené postupy medzi Christie's a Sotheby's obsahovali tieto prvky:

a) týkajúce sa predajcov:

— dohoda o zavedení novej „pohyblivej sadzby“ provízie predajcu⁽¹⁾,

— dohoda o podmienkach vzťahujúcich sa na sadzbu, vrátane znemožnenia vyjednať sadzbu, to znamená neumožniť žiadne výnimky (pokiaľ nie sú dohodnuté) zo sadzby,

— dohoda o úpravách, ako aj načasovaní ich zavedenia,

— dohoda o monitorovaní dodržiavania sadzby výmenou zoznamov povolených výnimiek s cieľom monitorovať plnenie dohody a zabrániť akýmkoľvek odchýlkam a prerokovať ich,

— dohoda, že sa predajcom na akcii neposkytnú také záruky ako minimálna cena,

— dohoda o vzorci pre zdieľanie „perspektívnej“ výhody s predajcami v prípadoch, keď sa tovary predávajú za viac ako garantovanú cenu,

— dohoda o neposkytovaní žiadnych záloh predajcom na jednotlivé položky,

— dohoda o podmienkach a/alebo dohodnutie sa na podmienkach poskytovania záloh na konkrétne predaje v aukciách,

— dohoda o minimálnej úrokovej miere v prípade pôžičiek,

— dohoda o obmedzení provízie platenej obchodným predajcom/sprostredkovateľom a obmedzení poskytovania poistenia obchodným predajcom,

— dohoda o obmedzení platenia úvodnej provízie (do 1 % prémia kupujúceho v prípadoch, keď neexistovala žiadna provízia predajcu);

b) týkajúce sa kupujúcich:

— dohoda o obmedzení úverových období v prípade obchodných kupujúcich na 90 dní;

⁽¹⁾ Pohyblivá sadzba znamená, že percento, ktoré sa účtuje predávajúcim ako provízia z predaja, sa mení pri určitých prahoch. V praxi to znamená, že čím vyššia cena sa získa za tovar, tým je nižšie percento, ktoré musí predávajúci zaplatiť.

c) ďalšie prvky:

- dohoda o obmedzení svojho marketingového úsilia (vyhýbať sa tvrdeniam/stanoviskám týkajúcim sa podielu na trhu, ani nepýšiť sa „vodcovstvom“ na trhu s umeleckými dielami alebo v konkrétnom segmente).

- (10) Aby strany plnili a/alebo upravili dohody podľa potreby, dohodli sa na informáciách a vymieňali si na pravidelných stretnutiach alebo pri (telefonických) kontaktoch informácie o témach alebo záležitostiach (aukcie, predajcovia, sprostredkovatelia, kupujúci), ktoré by mohli spôsobiť alebo podporiť hospodársku súťaž medzi nimi alebo inak spôsobiť rozpor s ich dohodou alebo ohroziť ich dohodu, že si nebudú konkurovať.

II. POKUTY

1. Základná výška pokuty

Závažnosť porušenia

- (11) Vzhľadom na charakter prešetrovaného konania, jeho skutočný vplyv na aukčný trh s umeleckými dielami a skutočnosť, že sa vzťahuje na celý spoločný trh a po jeho vytvorení aj na celý EHP, sa Komisia domnieva, že spoločnosti dotknuté týmto rozhodnutím sa dopustili veľmi závažného porušenia článku 81 ods. 1 Zmluvy o ES a 53 ods. 1 Dohody o EHP.

Charakter porušenia

- (12) Kartel spôsobil zámerné porušenie článkov 81 ods. 1 Zmluvy o ES a 53 ods. 1 Dohody o EHP. Pri plnom uvedení si nezákonnosti svojho konania sa účastníci spojili, aby vytvorili tajný a inštitucionalizovaný nezákonný systém zostavený tak, aby zabránil hospodárskej súťaži medzi dvoma najdôležitejšími aukčnými domami s umeleckými dielami. Toto porušenie pozostávalo najmä z praktík stanovenia cien, ktoré sú svojou povahou najhorším druhom porušenia článku 81 ods. 1 Zmluvy o ES a 53 ods. 1 Dohody o EHP.
- (13) Uvedené kartelové dohody boli vytvorené, riadené a podporované na najvyšších úrovniach v každej zúčastnenej spoločnosti. Porušenie svojou povahou vedie k významnému narušeniu hospodárskej súťaže, z ktorého majú výlučný prospech spoločnosti zúčastňujúce sa na karteli a ktoré výrazne poškodzuje zákazníkov.

Vplyv porušenia v rámci EHP

- (14) Porušenia sa dopustili dve najvýznamnejšie spoločnosti na trhu v oblasti aukcií s umeleckými dielami a využili

ho pri svojich predajoch v EHP a inde. Spoločný plán na zvýšenie výnosov uplatňovali obe spoločnosti. Vzhľadom na významný podiel príslušných spoločností na trhu a skutočnosť, že dohoda sa vzťahovala na všetky predaje realizované spoločnosťami v EHP, porušenie malo skutočný vplyv na trh EHP.

Veľkosť príslušného geografického trhu

- (15) Na účely výpočtu závažnosti sa Komisia preto domnieva, že kartel mal nepriaznivý vplyv na celé Spoločenstvo a po vytvorení EHP aj na EHP.
- (16) Komisia takto stanovuje počiatočnú pokutu pre obe spoločnosti vo výške 25,2 milióna EUR.

Obdobie porušovania

- (17) Komisia sa domnieva, že sa má zohľadniť obdobie porušovania od 30. apríla 1993 do 7. februára 2000. Obdobie porušovania preto predstavuje 6 rokov a 9 mesiacov. V dôsledku toho možno porušovanie klasifikovať ako jedno dlhé obdobie vedúce k zvýšeniu stanovenej výšky v dôsledku jeho závažnosti o 65 %.

- (18) Na základe uvedených skutočností Komisia stanovuje základnú výšku pokuty takto:

- Christie's: 41,58 miliónov EUR,
- Sotheby's: 41,58 miliónov EUR.

2. Príťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti

- (19) Komisia sa domnieva, že v tomto prípade sa neuplatňujú žiadne samostatné príťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti.

3. Uplatnenie limitu vo výške 10 % obratu

- (20) Vzhľadom na to, že takto vypočítaná výška pre Sotheby's presahuje 10 % celosvetového obratu v roku, ktorý predchádzal tomuto rozhodnutiu, základná výška pre Sotheby's bude obmedzená na 34,05 milióna EUR podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17/62.

4. Uplatnenie vyhlášky o zmiernení z roku 1996 ⁽¹⁾

- (21) Vzhľadom na to, že žiadosti o zmiernenie boli predložené v roku 2000 na základe vyhlášky o zmiernení platnej v tom čase, v tomto prípade sa uplatňuje vyhláška o zmiernení z roku 1996 v protiklade k upravenej vyhláške o zmiernení, ktorá bola prijatá v roku 2002.

Neudelenie pokuty alebo veľmi výrazného zníženia jej výšky („časť B“)

- (22) Christie's bola prvou spoločnosťou, ktorá informovala Komisiu o existencii kartelu, a uviedla rozhodujúci dôkaz, bez ktorého by pravdepodobne nebolo možné odhaliť kartel. V čase prezradenia tejto informácie Komisia nezačala prešetrovanie, ani nemala k dispozícii dostatočné informácie, aby stanovila existenciu kartelu. Ďalej, Christie's ukončila svoju účasť na karteli potvrdením Komisii, že so Sotheby's nemá žiadne kontakty, pokiaľ ide o oznámené konanie, a vydaním verejného vyhlásenia o novom systéme provízií pre predajcov iba niekoľko dní po predložení dôkazu Komisii. Christie's naďalej nepretržite spolupracovala s Komisiou a nestanovila, či donútila Sotheby's zúčastniť sa na karteli alebo hrať, v porovnaní s účasťou Sotheby's, určujúcu úlohu v karteli.
- (23) Komisia sa domnieva, že Christie's preto nespĺňa príslušné podmienky stanovené v časti B vyhlášky o zmiernení.

Výrazné zníženie pokuty („časť D“)

- (24) Komisia berie na vedomie, že v priebehu prešetrovania Sotheby's plne spolupracovala s Komisiou. Komisii

poskytla informácie a dôkazy, ktoré vecne prispeli k určeniu existencie porušenia. Taktiež vecne nespochybnila skutočnosti, na ktorých Komisia zakladá svoje tvrdenia. Uznala existenciu niekoľkých prvkov porušenia, ktoré Komisia opísala v tomto rozhodnutí.

- (25) Sotheby's preto spĺňa podmienky časti D prvá a druhá zarážka vyhlášky.

Záver týkajúci sa uplatnenia vyhlášky o zmiernení

- (26) Na záver, vzhľadom na charakter ich spolupráce a z hľadiska podmienok stanovených vo vyhláške o zmiernení, Komisia udelí zainteresovaným stranám tieto zníženia príslušných pokút:

— v prípade Christie's: 100 %,

— v prípade Sotheby's: 40 %.

5. Rozhodnutie

- (27) Udeľujú sa tieto pokuty:

— Christie's International plc: 0 miliónov EUR,

— Sotheby's Holdings Inc.: 20,4 miliónov EUR.

- (28) Uvedené spoločnosti okamžite ukončia porušovanie ustanovení, pokiaľ už tak neurobili. Nezopakujú také konanie alebo jednanie, akým bolo porušenie zistené v tomto prípade, a neprijmú žiadne opatrenie, ktoré by malo rovnaký zámer alebo účinok.

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie o neudelení alebo znížení pokút v kartelových prípadoch (Ú. v. ES C 207, 18.7.1996, s. 4).